



พระราชบัญญัติ  
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร  
พุทธศักราช 2486

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

( ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480

และวันที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2484 )

อาทิตย์ทิพอาภา

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ 21 มกราคม พุทธศักราช 2486

เป็นปีที่ 10 ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรถูกกำหนดฐานะ  
ระเบียบแบบแผนสำหรับการศึกษาในกรมมหาวิทยาลัย  
แพทยศาสตร กะชวงการสาธารณสุข จึงเป็นการสมควร  
ที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยแพทยศาสตรขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย  
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ  
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร พุทธศักราช 2486"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน  
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกบันดาคดหมาย กต และข้อบังคับ  
อื่นซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 4 ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมหาวิทยาลัยหนึ่ง  
เรียกว่า "มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร" มีหน้าที่จัดการศึกษา  
ตรวจค้นและส่งเสริมแพทยศาสตร ทักษะแพทยศาสตร เกษตร

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

กัมภีร์ สัตวแพทยศาสตร์ กับวิชาพยาบาล-ผดุงครรภ์และ  
อนามัย

มาตรา 5 มหาวิทยาลัยมีคณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มีหน้าที่

(ก) จัดการศึกษา

(1) ฝ้ายแพทยศาสตร์

(2) ฝ้ายวิชาพยาบาล-ผดุงครรภ์และอนามัย

(ข) ดำเนินกิจการของโรงพยาบาลศิริราช

การศึกษาดังกล่าวแต่ละฝ้ายมีแผนกวิชา คือ

(ก) ฝ้ายแพทยศาสตร์ มีแผนกกายวิภาควิทยา

แผนกสรีรวิทยา แผนกพยาธิวิทยา แผนกอายุรศาสตร์

แผนกสัตวศาสตร์ แผนกสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา และแผนก

รังสีวิทยา

(ข) ฝ้ายวิชาพยาบาล-ผดุงครรภ์และอนามัย มี

แผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์

2. คณะทันตแพทยศาสตร์ มีหน้าที่จัดการศึกษาทันต

แพทยศาสตร์ มีแผนกวิชาต่าง ๆ คือ แผนกทันตวิภาค ทันต

จักษุวิทยา และทันตพยาธิวิทยา แผนกบดเคี้ยววิทยา แผนก

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

โอสถสาร แผนกรัสมิวทยา แผนกสัลยศาสตร์ แผนกทันต  
ประดิด และแผนกทันตบูรณะ

3. คณะเภสัชกัมศาสตร์ มีหน้าที่จัดการศึกษาเภสัช  
กัมศาสตร์ มีแผนกวิชาต่างๆ คือ แผนกเภสัชกัม แผนก  
เภสัชอุสาห์กัม แผนกเภสัชเคมี แผนกอุสาห์กัมเคมี แผนก  
พริกศาสตร์ แผนกเภสัชวินิจฉัย แผนกสรีระวิทยา แผนก  
มักเดรวิทยา แผนกเภสัชวิทยา และแผนกวิชาอาหาร

4. คณะสัตวแพทยศาสตร์ มีหน้าที่จัดการศึกษาสัตว  
แพทยศาสตร์ มีแผนกวิชาต่างๆ คือ แผนกกายวิภาควิทยา  
แผนกสรีระวิทยา แผนกผสมและบำรุงสัตว์ แผนกพยาธิ  
วิทยา แผนกเภสัชกัม แผนกอายุศาสตร์ และแผนก  
สัลยศาสตร์

มาตรา 6 การจัดตั้งคณะขึ้นใหม่หรือการเพิ่มแผนกวิชา  
ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยนี้เป็นนิติบุคคล  
ส่วนการเงินนั้น อาศัยรายได้ต่างๆ ดังนี้

(1) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

(2) เงินค่าเล่าเรียน ค่าทำเนียบและเงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

(3) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย และพยายาได้บังคับแห่งเงินไข ข้อนบังคับหรือวัตถุประสงค์ซึ่งผู้อุทิศทุนกำหนดไว้ให้มหาวิทยาลัยรักษา และจัดการตามที่เห็นสมควรแก่ประโยชน์แห่งมหาวิทยาลัย

## หมวด 2

ระเบียบราชการในมหาวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ

### ส่วนที่ 1

ราชการและเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย

มาตรา 8 ให้มหาวิทยาลัยนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยซึ่งประกอบด้วย

(1) กัมการโดยตำแหน่ง คือ อธิการบดีว่าการะชวงการสาธารณะสุข ผู้บัญชาการมหาวิทยาลัย และคณะบดีต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

(2) กัมการที่เลือกตั้งขึ้นจากบัณฑิตศาสตราจารย์ หรือ อาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าแผนกวิชาในคณะต่างๆ แล้วแต่คณะ กัมการจะกำหนดจำนวน

(3) กัมการซึ่งจะได้ซึ่งพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนไม่เกิน กึ่งหนึ่งของจำนวนกัมการประเภท 1 และ 2

มาตรา 9 ให้รัถมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุขเป็น นายก และให้ผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยเป็นอุปนายก

มาตรา 10 ให้คณะกัมการมหาวิทยาลัยเลือกตั้งผู้หนึ่ง ผู้ใดซึ่งมีคุณวุฒิตามมาตรา 17 เป็นเลขาธิการคณะกัมการ มหาวิทยาลัย

มาตรา 11 กัมการตามมาตรา 8 (2) และ (3) ให้หุ้ ในตำแหน่งสองปี แต่กัมการผู้พ้นวาระนั้นอาจได้รับเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา 12 คณะกัมการมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ ดังนี้

- (1) จัดวางระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของมหาวิทยาลัย
- (2) พิจารณาเพื่ออนุมัติหลักสูตรวิชาต่างๆ

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

- (3) อนุมัติให้ปริญญาและอนุปริญญา ตามมาตรา 32  
มาตรา 33 และมาตรา 34
- (4) เลือกตั้ง หรือถอดถอน คณะบดี และหัวหน้าแผนก  
วิชา
- (5) พิจารณาการแต่งตั้ง เลื่อนชั้น ถอดถอน และควบคุม  
ศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ
- (6) จัดหาวิธีการอันจะยังการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้  
เจริญยิ่งขึ้น
- (7) จัดตั้งงบประมาณของมหาวิทยาลัย
- (8) จัดวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินอย่าง  
อื่นของมหาวิทยาลัย
- (9) พิจารณาและให้ความเห็นใด ๆ อันเกี่ยวกับมหา  
วิทยาลัยหรือเรื่องการศึกษา ซึ่งรัถมนตรีว่าการกระทรวงการ  
สาธารณสุขหรือผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยเสนอ<sup>ขึ้น</sup>มา  
มาตรา 13 ให้นายกเป็นผู้เรียกประชุมคณะกัมการ มหา  
วิทยาลัย
- ถ้ากัมการคนหนึ่งคนใดร้องขอให้คณะกัมการมหาวิทยาลัย  
ประชุมเพื่อกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ให้นายกจัดการเรียก  
ประชุมคณะกัมการมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา 14 ให้นายกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกไม่มาประชุมให้อุปนายกเป็นประธาน ถ้าอุปนายกไม่มาประชุม ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราว

มาตรา 15 การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนนเพื่อขาด

มาตรา 16 ให้อธิบดีกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เป็นผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และให้มีหน้าที่ดังนี้

(1) ควบคุมดูแลการศึกษากิจการอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(2) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณะบดี

(3) ควบคุมการเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัย



2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

(4) รักษาวินัยของมหาวิทยาลัย

(5) แต่งตั้ง ถอดถอน พนักงาน ของ มหาวิทยาลัย ตาม  
ระเบียบ

(6) เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป

มาตรา 17 เลขานุการคณะกัมมการมหาวิทยาลัย ต้องมี  
วิษยะฐานะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และได้รับราชการมาแล้ว  
ไม่ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา 18 ให้เลขานุการ คณะกัมมการ มหาวิทยาลัย เป็น  
เลขานุการมหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และให้มีหน้าที่ดังนี้

(1) ควบคุมการทะเบียนและสถิติ

(2) ควบคุมการบัญชี

(3) ตรวจสอบตราดูแลการเงิน การพัสดุ สถานที่และ  
ทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัย

(4) เป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป  
ของมหาวิทยาลัย

## ส่วนที่ 2

ราชการและเจ้าหน้าที่ในคณะต่าง ๆ

มาตรา 19 ให้คณะแพทยศาสตรและศิริราชพยาบาลมี คณะกรรมการประจำคณะซึ่งประกอบด้วย คณะบดีเป็นประธาน นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเป็นกรรมการ และเลขานุการโดยตำแหน่ง และหัวหน้าแผนกต่าง ๆ ฝ่ายแพทยศาสตร เป็นกรรมการ แต่ถ้ มีการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแผนกพยาบาล ผดุงครรภ์ ให้หัวหน้าแผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์ เป็นกรรมการ ด้วยอีกผู้หนึ่งในเรื่องนั้น

มาตรา 20 ให้คณะทันตแพทยศาสตร คณะเภสัชกรรม ศาสตรและคณะสัตวแพทยศาสตร มีคณะกรรมการประจำคณะ กรรมการแต่ละคณะประกอบด้วยคณะบดีเป็นประธาน และ หัวหน้าแผนกวิชาต่าง ๆ เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการประจำคณะนั้น ๆ แต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดเป็น เลขานุการ

มาตรา 21 คณะกรรมการประจำคณะมีหน้าที่ดังนี้

(1) วิจารณ์แบบต่าง ๆ ของคณะ เพื่อเสนอต่อคณะ กรรมการมหาวิทยาลัย

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

(2) วางหลักสูตรรายละเอียดสำหรับประเภทวิชาของคณะ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการมหาวิทยาลัย

(3) วางระเบียบการสอบไล่เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการมหาวิทยาลัย และจัดการสอบไล่ตามประเภทวิชา

(4) รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่คณะบดีในกิจการต่าง ๆ

(5) เสนอ แต่งตั้ง เลื่อนชั้น หรือถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในคณะต่อคณะกรรมการมหาวิทยาลัย

(6) จัดตั้งงบประมาณของคณะ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการมหาวิทยาลัย

มาตรา 22 ให้แผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์ ในคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาลมีคณะกรรมการประจำแผนกประกอบด้วยหัวหน้าแผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์เป็นประธาน หัวหน้าแผนกสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยาเป็นกรรมการที่ปรึกษา และผู้สอนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรวิชาพยาบาล-ผดุงครรภ์และอนามัยเป็นกรรมการ

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

ให้หัวหน้าแผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์ตั้งครูพยาบาลผู้หนึ่ง  
เป็นเลขานุการ

มาตรา 23 คณะกรรมการประจำแผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์  
มีหน้าที่ดังนี้

(1) วางระเบียบรับผู้สมัครเข้าเรียนวิชาพยาบาล-ผดุง  
ครรภ์และอนามัย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์  
และศิริราชพยาบาล

(2) วางหลักสูตรสำหรับอนุปริฉฉาวิชาพยาบาล-ผดุง  
ครรภ์และอนามัย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์  
และศิริราชพยาบาล

(3) วางระเบียบการสอบไล่และเลื่อนชั้น เพื่อเสนอ  
ต่อคณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

(4) รับปรึกษาให้ความเห็นแก่หัวหน้าแผนกพยาบาล-  
ผดุงครรภ์ในปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับวิชาพยาบาล-ผดุงครรภ์และ  
อนามัย

มาตรา 24 การประชุม องค์กรประชุม การลงมติ และ  
การตั้งประธานสำหรับคณะกรรมการประจำคณะ และคณะกัม

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

กรมประจําแผนกพยาบาล-ผดุงครรภ์ ให้ใช้บทบัญญัติมาตรา 13 วรรค 1 และ 3 มาตรา 14 และมาตรา 15 บังคับโดยอนุโลม มาตรา 25 กิจการในคณะหนึ่ง ๆ ของมหาวิทยาลัย ให้หยุดใช้ได้บังคับบัญชาของคณะบดีซึ่งคณะกํากับการมหาวิทยาลัย จะได้เลือกตั้งขึ้นจากหัวหน้าแผนกวิชาในคณะนั้น และดำรงอยู่ในตำแหน่งสี่ปี แต่จะเลือกตั้งให้หยุดในตำแหน่งนั้นอีกคราวละสี่ปีก็ได้

กิจการในแผนกวิชานั้น ให้หยุดใช้ได้บังคับบัญชาของหัวหน้าแผนกวิชา ซึ่งคณะกํากับการมหาวิทยาลัยจะได้เลือกตั้งขึ้นจากบัณฑิตาสาตราจารย์ หรืออาจารย์ในแผนกวิชานั้น

มาตรา 26 คณะบดีมีหน้าที่ดังนี้

- (1) บังคับบัญชากิจการทั้งหลายของคณะ
- (2) ปฏิบัติการตามข้อตกลงของคณะกํากับการประจำคณะ และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้การสอนและหลักสูตรการสอนดำเนินไปโดยเรียบร้อย
- (3) รักษาวินัยภายในคณะ
- (4) เป็นผู้แทนของคณะ

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

มาตรา 27 นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมีหน้าที่  
ดังนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ในแผนกอำนาจการของ  
คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาลตามที่คณะบดีมอบหมาย

(2) เป็นผู้ช่วยคณะบดีในกิจการทั่วไปของคณะแพทย  
ศาสตร์และศิริราชพยาบาล

มาตรา 28 หัวหน้าแผนกวิชา มีหน้าที่อนุโลมตามหน้าที่  
ของคณะบดีตามมาตรา 26

มาตรา 29 บุคคลซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์นั้น  
ต้องมีคุณวุฒิสำหรับแผนกวิชาที่ตนพึงปฏิบัติดังนี้

(1) ได้ปริญาเอกของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากัน  
และได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี หรือ

(2) ได้ปริญาชั้นใดชั้นหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยนี้หรือ  
เทียบเท่ากัน และได้ทำการตรวจค้นได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ

(3) ได้ปริญาชั้นใดชั้นหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยนี้หรือ  
เทียบเท่ากัน และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษในการ  
สอนในมหาวิทยาลัยนี้ไม่ต่ำกว่าสามห้าปี

2 กุมภาพันธ์ 2486      ราชกิจจานุเบกษา      เล่ม 60 ตอนที่ 7

มาตรา 30 มหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งเคยเป็น  
ศาสตราจารย์มาแล้วด้วยความสามาถและชำนาญเป็นพิเศษ  
เป็นศาสตราจารย์อุปการคุณในวิชาที่ผู้นั้นได้มีความเชี่ยวชาญ  
เพื่อเป็นเกียรติยศก็ได้

### หมวด 3

### ประเภทวิชาและปริญญา

มาตรา 31 ให้มหาวิทยาลัยนี้มีอำนาจให้ปริญญาสำหรับ  
วิชาต่อไปนี้

แพทยศาสตร	ใช้อักษรย่อ พ.
ทันตแพทยศาสตร	ใช้อักษรย่อ ท.
เภสัชกัมศาสตร	ใช้อักษรย่อ ภ.
สัตวแพทยศาสตร	ใช้อักษรย่อ สพ.

มาตรา 32 ปริญญามันดิตมีสามชั้น คือ

เอก	เรียกว่า	ดุษฎีบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ ด.
โท	เรียกว่า	มหาบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ ม.
ตรี	เรียกว่า	บัณฑิต	ใช้อักษรย่อ บ.

หลักสูตรสำหรับปริญญาแต่ละชั้นในประเภทวิชาต่าง ๆ  
ข้างบนนี้ ให้มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นไว้

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

มาตรา 33 ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้อนุปริณายสำหรับ  
วิชาพยาบาล-ผดุงครรภ์และอนามัย

มาตรา 34 ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริณายกติดมศักดิ์  
แก่บุคคลซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นว่าชงคุณวุฒิสมควรแก่ปริณาย  
นั้น

#### หมวด 4

#### บทเฉพาะกาล

มาตรา 35 บัญดาเงินรายได้และทรัพย์สินอื่นตามมาตรา  
7 (2) และ (3) ซึ่งโอนมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้  
มอบแก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ภายในกำหนดหกเดือนนับ  
แต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พตทโท ม. พรหมโยธี

รัถมนตรี